

TEST

Gör Det Själv ger klart besked

Vår gräsmatta
bearbetades av hela
åtta maskiner.

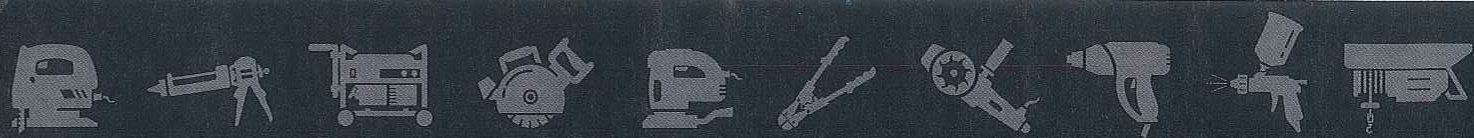
DESSA TESTADES

- **STIGA**
SV 415 E
- **AL-KO**
COMBI CARE
38E COMFORT
- **VIKING**
LE 540
- **EINHELL**
RG-SA 1433
- **MAKITA**
UV 3200
- **BOSCH**
AVR 1100
- **WOLF-GARTEN**
AMBITION V346E
- **BLACK & DECKER**
GD300

Din gräsmatta mår bara bra om du ger den en omgång med en vertikalskärare, som det finns en hel del av. Vilken ska du i så fall välja? Vi plockade ut åtta maskiner i en förnuftig prisklass och testade dem för att se hur bra de var.

Som du kan se i artikeln finns det två mekaniska sätt att förbättra gräset på. Den ena tekniken är ganska ytlig och utförs med mossrivare, som endast bearbetar gräset på ytan. Men det kan också vara bra för gräset då och då, särskilt om det finns

mycket mossor i mattan. Den andra tekniken är djupverkande och utförs med vertikalskärare, som är knivar som skär spår i marken. Genom dessa får rötterna både luft och vatten och när de gamla rötterna skärs av bildas det en mängd nya i snitten. Det innebär att varje liten gräsplanta får bättre förutsättningar och därför växer bättre och blir stark. Och friskt och starkt gräs håller mossan borta. Om du inte redan har en vertikalskärare bör du skaffa en och behandla gräsmattan varje vår.

Vertikalskärare

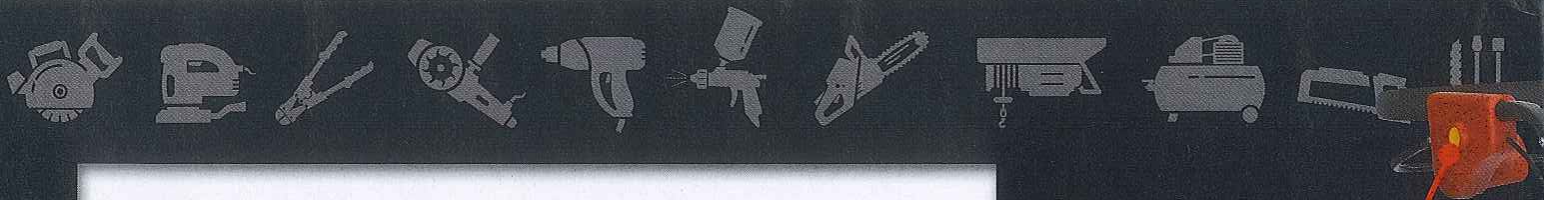
Tycker du att grannens gräsmatta är grönare än din? Det kan i så fall bero på att grannen har bearbetat sin matta med en vertikalskärare som ger luft till rötterna. Ge din egen matta en omgång så får du en grön och skön matta.

Åtta maskiner klara för test. Först ska samtliga bruksanvisningar läsas så att vi vet vad vi kan förvänta oss av respektive maskin.

De flesta maskinerna levereras nästan klara för användning. I regel är det endast hjul och handtag man själv ska montera.

Så här har vi testat

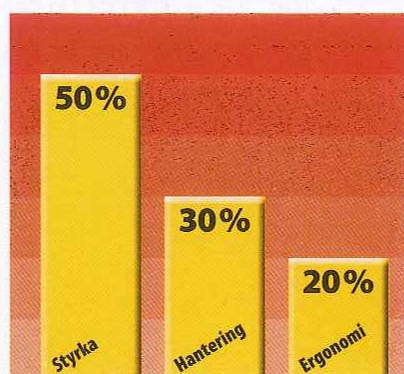
Åtta olika maskiner ställdes i en rad på gräsmattan för att göra det de är avsedda för. Vi undersökte hur bra de gjorde det och hur lätt det var.

Vår gräsmatta hade aldrig bearbetats med en vertikalskärare och det kunde man se. Stora delar av gräsmattan bestod av mer mossor än gräs och på andra delar av mattan hade gräset slitits hårt av fotbollsspelande barn. Bara på några ställen såg gräset normalt ut.

Under testet kollade vi om maskinerna var tillräckligt starka för att skära ner i marken och riva upp mossor. Vi checkade också om de hade tillräckligt med krafter i överskott för att kasta upp materialet i uppsamlaren.

Vi undersökte också om det var lätt att sätta fast uppsamlaren och att tömma den när den hade fyllits. Det är viktigt eftersom man måste tömma den ofta om det är mycket mossor. Vi undersökte också ergonomin. En vertikal-

skärare används visserligen bara en eller två gånger per år. Men det tar ju flera timmar att bearbeta en matta och därför ska maskinen ha bra arbetshöjd för att man inte ska få ont i ryggen.

Startknapp

Uppsamlare

Knivvals

Räfsvals

Så här blir du den granne som har den grönaste gräsmattan

Du vet säkert att du ska räfsa hela gräsmattan hårt ett par gånger varje säsong. Men det är ett hårt jobb som gärna skjuts på framtiden. Det är här vertikalskäraren blir en vän i nöden. Den gör ett effektivt arbete och river bort döda växtrester samtidigt som den skär spår ner till rötterna så att de får luft och vatten.

Grundregeln är att mattan ska bearbetas på våren när jorden är mjuk och gräset ska växa. Då får rötterna en omgång som får dem att skapa en mängd nya rötter som effektivt suger till sig det vatten som kommer ner.

Där det har varit mycket mossor är jorden nu naken. Där sår du nytt gräs och gödslar med både kalk och gödsel. Vänta några veckor så tar sig gräset och du får kvarterets snyggast matta.

Smarta detaljer

På Vikings maskin kan du ställa in knivarnas skärdjup med en ratt på handtaget.

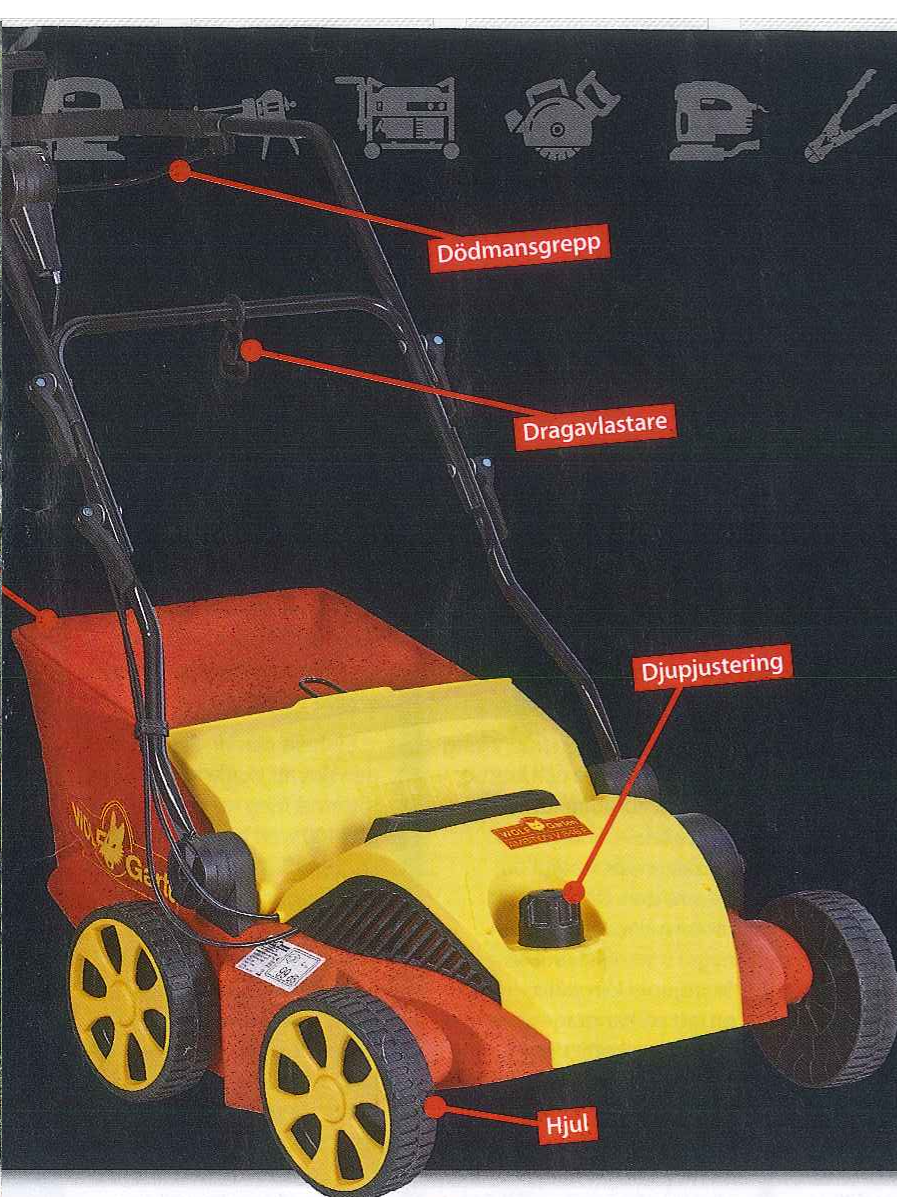

Einhell har gjort det lätt att ställa in handtagets vinkling efter din längd.

Det ska vara lätt att höja och sänka knivarna och därmed ställa in skärdjupet. Viking har lyckats flytta upp inställningen av knivarna till handtaget och därför slipper du stå på knä för att göra det. Andra tillverkare har en ratt på maskinen för djupinställning.

På Einhells maskin kan man ställa in höjden på handtaget efter sin egen längd och man kan snabbt och lätt fälla ihop det. Då tar maskinen nästan ingen plats i boden eller garaget. Det är klokt att kolla längden på handtagen på de maskiner du är intresserad av för alla är ju inte lika långa.

Ett dödmansgrepp som sitter under hela bygeln på handtaget gör det lätt att köra maskinen oavsett hur man håller i handtaget och oavsett vilken hand man använder för att styra maskinen. En smart detalj som tyvärr endast Bosch och Wolf-Garten har på sina maskiner.

En del kan bli bättre

Dragavlastaren på vertikalskäraren från Bosch avlastar inte sladden utan ser till att kontaktarna inte dras isär. Den ska också se till att belastningen på den korta, fastmonterade sladden inte blir för stor.

Hjulaxlarna på EinHELLS och Al-Kos maskiner sitter för tätt och därför tippas maskinen bakåt när det är mycket gräs i uppsamlaren. Bakhjulen är för små.

Maskinen från Al-Ko tippas lätt bakåt eftersom hjulaxlarna sitter för tätt.

Dragavlastaren på Bosch har inte följt med tiden. Den hör hemma på en häcksax.

Sladdklämmorna på Wolf-Gartens maskin är slappa och lossnar för lätt.

VIKTIGT!

■ **Uppsamlaren** ska lätt kunna lossas, tömmas och sättas tillbaka igen. Den ska rymma mycket för maskinerna river upp mycket. Ibland är det smartare att köra utan uppsamlare och sedan räfsa ihop efteråt.

■ **Djupjustering.** Det är viktigt att kniven lätt kan ställas in på olika arbetsdjup, så att du själv kan bestämma hur hård behandling du vill ge gräsmattan med maskinen.

■ **Dragavlastare.** Denna säkerhetsdetalj är viktig för att du inte ska dra loss sladden ur kontakten och för att den fasta proppen inte ska dras loss från kontakten. Sladden ska helst glida åt sidan så att den inte hamnar framför maskinen.

■ **Dödmansgrepp och startknapp** ska se till att motorn inte startas av misstag. Kolla att det är nödvändigt att pressa ihop dödmansgreppet för att startknappen ska kunna tryckas in. Kolla att knivarerna stannar genast du släpper dödmansgreppet.

■ **Hjulen** har stor betydelse för hur maskinen rullar. Små hjul får den att hoppa och studsas på gräset. Ett litet axelavstånd gör att maskinen lätt tippas bakåt. Å andra sidan följer en sådan maskin underlaget bättre.

■ **Knivvals.** Några maskiner levereras med både knivvals och vals med räfsklor. När knivvals sitter fast i maskinen kallas den för "vertikalskärare". Den river med sig mossor samtidigt som den skär lodrätt ner till rötterna. Du bör inte nöja dig med enbart en mossrivare eftersom den inte kan skära upp spår i marken.

■ **Räfsvals.** Med en räfsvals monterad kan du använda din vertikalskärare som elektrisk räfsa (mossrivare). Du bör dock inleda säsongen med att skära i gräsmattan. Mossrivaren kan sedan användas ett gäng under sommaren för att ta hand om dött gräs, mossor och annat.

**TEST
VINNARE**
Gör Det Själv

STIGA SV 415 E

Stark maskin med vissa brister

Maskinen har flera fina detaljer: brett dödmansgrepp, bärhandtag och extra räfsvals. Men för små hjul.

■ Stiga har försett maskinen med ett handtag ovanpå kåpan och det gör det lättare att bära den. Hjulaxlarna sitter en bit från varandra och det ger en fin balans. Å andra sidan är hjulen väl små och det gör maskinen ostadig när underlaget är ojämnt. Motoreffekten är 1500 watt och det är tillräckligt för att kunna dra runt knivvalsen utan ansträngning. Den tar hand om 2/3 av uppdraget material. Resten måste man räfsa bort. Det är en stor fördel att dödmansgreppet går under hela handtaget så att det kan tryckas in oavsett om maskinen styrs med höger eller vänster hand. Stiga har en av de bredaste valsarna på marknaden, 38 cm.

Styrka:

Hantering:

Ergonomi:

7,0

Arbetsbredd: 38 cm

Vals: Kniv + räfsa

Djupinställning: Steglös

Motor: 1500 watt

Vikt: 15 kg

Prisbild: 1595 kr

www.stiga.se

AL-KO COMBI CARE 38E COMFORT

Effektiv och bra men verkar ostadig

En i övrigt utmärkt maskin men den har en tendens att tippa bakåt när det finns i gräs i uppsamlaren.

■ Al-Ko är en kompakt utförd maskin – ja, rent av liten. Men den är överraskande effektiv. Motorn på 1300 watt drar utan problem runt knivvalsen. Djupinställningen har fem steg markerade men tydliga siffror och det är lätt att ställa in önskat djup med den stora ratten ovanpå maskinen.

Uppsamlaren tar hand om cirka 2/3 av det som rivits loss, vilket är vanligt för vertikalskärare. Vid leverans sitter det en knivvals i maskinen och det medföljer en räfsvals. Bakhjulen är små och axelavståndet kort och därför tippar maskin lätt bakåt. Det är en nackdel att dödmansgreppet endast kan hållas med höger hand. Det minskar flexibiliteten.

Styrka:

Hantering:

Ergonomi:

7,5

Arbetsbredd: 38 cm

Vals: Kniv + räfsa

Djupinställning: 5 steg

Motor: 1300 watt

Vikt: 14 kg

Prisbild: 1350 kr

www.al-ko.se

VIKING LE 540

Mycket dyr men både stark och stadig

Det är inget snack om kvaliteten och man märker tydligt att vertikalskäraren är en maskin för proffs.

■ Vertikalskäraren från Viking är tung, gedigen och kraftig. Hög vikt kombinerat med stort axelavstånd gör att maskinen kör stadigt på gräsmattan. Den kraftiga motorn klarar testet utan några som helst problem. Skärdjupet kan ställas in med en ratt på handtaget Även om knivarna arbetar djupt i marken är maskinen ganska tystgående. Den höga effekten kräver att förlängningssladden är tjock eller kort för annars stjäl den en del av kraften. Viking levererar maskinen utan uppsamlare, så den måste köpas separat. Maskinen är stor och priset rätt högt så du ska kanske köpa den ihop med grannarna?

Styrka:

Hantering:

Ergonomi:

8,6

Arbetsbredd: 38 cm

Vals: Kniv

Djupinställning: 6 steg

Motor: 1600 watt

Vikt: 27 kg

Prisbild: 3990 kr

www.stihl.se

EINHELL RG-SA 1433

Kompakt maskin med kräsen uppsamlare

Uppsamlaren tar hand om cirka hälften av materialet som rivs upp. Borde kunna arbeta djupare.

■ Einhells maskin klarar det den ska: att skaffa luft till rötterna. Men med en motor på 1400 watt bör maskinen kunna arbeta djupare. Knivarna kommer endast ner 9 mm i gräsmattan. Valsen kunde också vara bredare. Dödmansgreppet kräver att man håller maskinen med höger hand och det är lite opraktiskt. Dragavlastaren sitter på handtagets mellanstång, där den glider fram och tillbaka. Det fungerar mycket bra. Vinkeln på handtaget kan ställas in i flera små steg för att passa till användaren. Djupinställningen ställs in vid bågge framhjul och det är bökigt. Bakhjulen är små och axelavståndet kort så maskinen tippar lätt bakåt.

Styrka:

Hantering:

Ergonomi:

6,5

Arbetsbredd: 33 cm

Vals: Kniv + räfsa

Djupinställning: 4 steg

Motor: 1400 watt

Vikt: 13 kg

Prisbild: 1395 kr

www.einhell.se

**BRA
KÖP**
Gör Det Självt

MAKITA UV 3200

Lättskött men tycker inte om tjock moss

Kompakt och lättskött maskin som tyvärr kör fast lite för lätt i tjock moss. Lite för klen motor.

■ 1300 watt borde passa fint ihop med valsbredden på 32 cm, men ändå kör den alldeles för lätt fast i tjock moss. Enda chansen att klara mossen är att köra långsamt, men då går det också bra.

Vertikalskäraren är kompakt och lättstyrd och trots att den har små bakhjul kör den hyfsat stadigt. Den låga tyngdpunkten ger maskinen utmärkt balans även om axelavståndet inte är så stort. Handtaget har bra höjd och en behaglig beläggning av skumplast. Valsen justeras lätt uppåt och neråt med en spak vid höger framhjul. Uppsamlaren är för liten. Ett brett dödmansgrepp skulle vara mycket bättre än det enkla handtaget.

Styrka:

Hantering:

Ergonomi:

6,7

Arbetsbredd: 32 cm

Vals: Kniv

Djupinställning: 6 steg

Motor: 1300 watt

Vikt: 12 kg

Prisbild: 1395 kr

www.makita.se

BOSCH AVR 1100

Bra uppsamlare som lätt kan tömmas

Nästan all moss och alla växtdelar hamnar i uppsamlaren, som lätt töms och sätts fast igen.

■ Med en motoreffekt på 1100 watt har Bosch den näst svagaste motorn i testet. Men ändå drar den runt valsen på 32 cm utan några som helst problem. Maskinen har en strömlinjeform utan så många kanter vilket gör det lätt att få den ren efter arbetet.

Uppsamlaren är smart och en del av maskinen, men därmed har handtaget fått en flack vinkel och hamnar därför på lågt. På ovensidan sitter ett handtag som uppsamlaren lyfts med. Det är praktiskt när man ska tömma och sätta tillbaka uppsamlaren. Dödmansgreppet går från sida till sida och kan tryckas in av valfri hand. Djupinställningen är dum - den ska utföras vid bage framhjulen.

Styrka:

Hantering:

Ergonomi:

7,0

Arbetsbredd: 32 cm

Vals: Kniv

Djupinställning: 4 steg

Motor: 1100 watt

Vikt: 11 kg

Prisbild: 2 195 kr

www.bosch.se

WOLF-GARTEN AMBITION V346E

Nästan allätande med fler fina detaljer

Uppsamlaren är en av de allra effektivaste. Stora hjul och djupinställning på handtaget är bra detaljer.

■ Maskinen är allätande eftersom den slungar upp i stort sett varenda liten mossbit och avriven grästuga i uppsamlaren. Den kraftiga motorn klarar lätt av en effektiv luftning av gräsmattan. Wolf-Garten har försett handtaget med snäplås som gör det enkelt att snabbt fälla ner det när maskinen ska sättas undan. Å andra sidan är de klämmor som ska hålla fast sladdarna för slappa och lossnar lätt. Handtaget har en behaglig beläggning av skumplast och maskinen har ett praktiskt bärhandtag som lyfter upp valsen från underlaget vid transport. Djupinställning görs med en ratt framtill på maskinen men den är för trög. Stora hjul och fin balans.

Styrka:

Hantering:

Ergonomi:

7,8

Arbetsbredd: 34 cm

Vals: Kniv + räfsa

Djupinställning: 20 steg

Motor: 1600 watt

Vikt: 15 kg

Prisbild: 1795 kr

www.wolf-garten.se

BLACK & DECKER GD300

Elektrisk räfsa som inte kan skära i marken

Liten och bra räfsa för den ytliga mossen. Kastar materialet framåt så uppsamlaren är nödvändig.

■ En billig och enkel maskin som inte kan vertikalskära men som är mycket bra som elektrisk räfsa. Motorn drar valsen så effektivt att klorna får med sig all yttlig moss i 30 cm breda fält. En irriterande funktion är att maskinen kastar uppräfsat material framåt och därför är det nödvändigt med uppsamlare. Vi tvingas tömma den för var 10:e-15:e meter under testet.

Den lilla och mycket lätta maskinen hoppar och dansar lite men kör trots allt ganska stadigt på framhjulen och den rulle som utgör bakhjul. Rullen fungerar också som höjdjustering som avgör hur djupt räfsklorna ska arbeta. Dödmansgreppet är ett opraktiskt handtag på höger sida.

Styrka:

Hantering:

Ergonomi:

4,7

Arbetsbredd: 30 cm

Vals: Räfsa

Djupinställning: 3 steg

Motor: 600 watt

Vikt: 7 kg

Prisbild: 1 150 kr

www.blackdecker.se